

NYEOMSZSZ¹ memorandum

- Intézményesített kapcsolatok Magyarországgal -

A nyugati magyarság megmaradásának két fontos pillére van: a család és a nyugati magyar intézmények (egyesületek, szövetségek, egyházak, stb.).

Az elmúlt évek gyakorlata azt igazolja, hogy az otthoniak a nyugati magyarságot illetően elsősorban (siker)es) egyénekre gondolnak, és őket személyes sikereik fényében értékelik. Ez a gondolkodásmód hasznos lehet a mának, de kudarcra van ítélve a holnapot illetően, hiszen kevés olyan elemet tartalmaz, amely szórványközösségeinket érintené. Ezért fontos hangsúlyozni a két pillért.

1. A Nyugat-európai magyar szervezeti élet kialakulása és jelenlegi helyzete

Elsősorban 1947 után alakult újjá és bővült a nyugat-európai magyar szervezeti élet. A gomba módjára szaporodó szervezetek fő célja az volt, hogy elősegítsék a nyugat-európai magyarság megmaradását valamint a független és demokratikus szellem megőrzését.

Említésre méltó a szerteágazó, különböző rétegeket és érdeklődési köröket megmozgató szervezeti munka (hagyományos egyesületek, irodalom, művészet, segélyszervezetek, gazdaság, vállalkozó, ifjúság, anyanyelvoktatás, cserkészlet, stb.). Büszkék vagyunk arra, hogy szervezeteink mindig is alulról építkeztek és demokratikusan működtek. Ez a sok más nemzet számára irigylésre méltó szervezeti háló önerőből, külső segítség nélkül, a jövőben viszont nem tudja maradéktalanul ellátni feladatát, és fennáll a veszélye annak, hogy ha magára marad, belátható időn belül felmorzsolódik.

A nyugat-európai magyar közösségi élet megerősítésére alakult meg a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ), mely e közösségek legitim képviselője.

A Nyugat-Európában élő magyarság főbb mutatói

A Nyugat-Európában (a Kárpát-medencéből Európa többi országába elszármazott) élő magyarság összlétszáma óvatos becslések alapján kb. 350.000 főre tehető. A legtöbben Németországban élnek. Sorrendben következik Svédország, Ausztria, Franciaország és Svájc. A többi országban a magyar népcsoport létszáma alacsonyabb.

Nem indulhatunk ki abból a gyakorlatból, amely csak a mai Magyarországról érkező magyarokat tekinti magyarnak, ezért a magyar anyanyelvűséget és a magyar nemzethez tartozás megvallását vesszük alapul.

Megfigyelésünk és részleges felmérésünk alapján elmondhatjuk, hogy:

- A Nyugat-Európában élő magyaroknak majdnem a fele a „határon túlról”, azaz a Trianon által elszakított területekről származik.
- Valamivel több mint a fele (több hullámban letelepedettek) származnak az Anyaországból. Ide tartoznak azok a magyar családok is, amelyek hosszú évek óta munkavállalóként élnek itt, magyar állampolgársággal rendelkeznek és azt feladni nem óhajtják.

---

¹ Nyugat-európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ)

- Újabban szaporodott azoknak a száma az egész Kárpát-medencéből, akik csupán egy-két esztendőre jönnek diákként, munkavállalóként. Ez a folyamat a jövőben erősödik.

A Nyugat-Európában élő magyarság nagy része (pl. Svédországban kb. 90%, Németországban kb. 70%, Ausztriában 64%) rendelkezik a befogadó ország állampolgárságával. Ez politikai téren is bizonyos súlyt ad a magyar nemzetiségű polgároknak.

2. A Nyugat-európai magyarság megmaradásának fontossága

Nem elegendő ezt a kérdést csupán érzelmi oldalról megközelíteni. Sajnos az elmúlt félévszázad megtette hatását, ezért sokak számára nem igazán természetes tény, hogy a nyugati magyarság szerves része a nemzetnek. Ezért szükséges gyakorlati, kézzelfogható haszonnal járó érveket is felsorakoztatni.

A nyugat-európai magyarság tökéje az a tudás és kapcsolatrendszer, amelyet az elmúlt évtizedekben magáévá tett. A nyugat-európai magyarság megmaradásának a fontossága abban rejlik, hogy mindezt a tudást és kapcsolatrendszert Magyarország és a magyar nemzet számára az EU csatlakozás tükrében hasznosítsa.

A NYEOMSZSZ országos tagszervezetei mind a kibővített Európai Közösség területén élő magyar közösségeket fogják össze. A közös jogi keret által felértékelődnek a tagállamok közötti kapcsolatok, melyhez a helyi közösségek nagyban hozzájárulhatnak.

Konkrét példákat említve, a nyugat-európai magyarság fontos közvetítő szerepet játszott és játszhat a regionális, gyakorlati haszonnal járó kapcsolatok kiépítésénél, a kulturális, gazdasági kapcsolatok fejlesztésénél és ezek működtetésénél, a nyugati magyar irodalmi, művészeti, gazdasági, tudományos értékek bekapcsolásával az összmagyar vérkeringésbe. Ezek a lehetőségek, feladatok olyan dolgok, amelyek haszna Magyarország és az egész magyar nemzet számára felbecsülhetetlen.

3. A Nyugat-európai magyarság megmaradásának elősegítése

Említettük, hogy a nyugat-európai magyarság megmaradásának két pillére van: a család és a magyar intézmények. Tehát a megmaradás érdekében ezeket kell támogatni. A támogatás áldozatokkal jár, de nem öncélú, mert megmaradásunkkal, értékeink hasznosítását segítjük elő Magyarország és az egész magyar nemzet számára.

A támogatás egyrészt jogi/politikai jellegű, másrészt tárgyi. A támogatás mindkét esetben a nyugat-európai magyarság az anyaországhoz való kötődését és így a megmaradását segítené elő, valamint az értékeink "hasznosításával" járó gyakorlati teendők elvégzéséhez nyújtana tárgyi segítséget.

3.1 Jogi/politikai támogatás

Jelenleg a következő három kérdést tartjuk kiemelten fontosnak:

- a) A nyugat-európai magyarság számára biztosítani a magyar állampolgárság felvételének a lehetőségét alanyi alapon. Ehhez szükséges a következő:**

A magyar állampolgárság megadása a határon túlról származó magyarok számára

Amíg minden az Anyaország területéről származó magyar az állampolgársági törvény alapján problémamentesen újra felveheti magyar állampolgárságát, a határon túlról származó magyarok számára ez lehetetlen. Számosan megkísérelték és a sokszor közömbös hangú elutasítás nagy csalódást okozott. Tehát bennünket is érint a probléma, a két részre osztott magyarság kérdése:

- Vannak elismert magyarok, és magyarok, akiknek a magyarságát az Anyaország jogilag nem ismeri el. Mi itt ezt a megkülönböztetést évtizedek óta nem ismerjük el, és szükségesnek tartjuk, hogy a magyar állam ezt a két részre való szakítást orvosolja.

Az itt élő, de a határon túlról származó magyarokat az u.n. Kedvezménytörvény is kihagyja.

A legcélravezetőbb és legméltóságosabb megoldás lenne a határon túlról származó magyarok honosítása a honosítás feltételeinek megváltoztatása által:

- Honosításuk mindenképpen jelzésértékű és úgy Magyarország mint a nyugat-európai magyarság érdekét szolgálná: Végre őket is teljes magyarnak ismeri el az Anyaország. Ez érzelmi kötődésüket megerősítené, és magyarságuk megtartásáért folytatott küzdelmüket segítené.

Fontosnak tartjuk az Állampolgársági Törvénynek a honosítással kapcsolatos szakaszainak a kiterjesztését erre a magyar rétegre. Ez a magyarság itteni megmaradásához jelentősen hozzájárulna.

b) A helyi magyarság önrendelkezésre irányuló törekvéseinek legmagasabb politikai szintű támogatása azon országok esetében, ahol erre lehetőség van

A Nyugat-Európa egyes országaiban honosult magyarok elismerése népcsoportként a fennmaradás egyik legfontosabb tényezője. Vannak országok, pl. Ausztria, Svédország, ahol a helyi magyarság kérelmezte jogi státuszának a megváltoztatását, bevándorló minősítésből meghonosodott kisebbségi státuszba. Ez a kör a későbbiekben tovább bővül.

A jelenlegi nemzetközi gyakorlat szerint a meghonosodott kisebbségi státusz olyan jogokat és lehetőségeket biztosít az illető népcsoport számára, amelyek nagyban megkönnyítenék a megmaradásukat.

Rendkívül módon elősegítené a kérések pozitív elbírálását, ha a magyarországi politikum ezt a legmagasabb szinten támogatná.

Továbbá kérjük a Magyar Kormányt, ha tárgyalást folytat egy nyugat-európai országban államközi szinten bennünket érintő kérdésekről (pl. kulturális, oktatási, jogi), vonják be az országos magyar szervezet vezetőit.

c) A választási jog rendezése

A választási joggal kapcsolatban előtérben áll a Magyarország területén kívül tartózkodó magyar állampolgárok helyzetének rendezése.

- Ez a réteg számottevő, pl. diplomaták, magyarországi intézmények, képviselők munkatársai, ideiglenesen külföldön tartózkodó személyek és mindezek családja, hozzátartozói. A választási törvény jelenlegi gyakorlata feleslegesen korlátozza a fenti csoportokhoz tartozó személyek részvételét a választásokon.
- Hivatkozunk számos ország gyakorlatára, amely ezt a kérdést az alkotmányból fakadó, természetes ügynek tekinti és a határon túl történő választást is lehetővé teszi.

3.2 Tárgyi támogatás

Jelenleg a következő kérdéseket tartjuk kiemelten fontosnak:

- A NYEOMSZSZ működéséhez az Illyés Alapítvány mindenkori éves költségvetésének legalább 5-7%-os összeget hozzájárulásként kérjük, hogy a nyugat-európai és az ősszmagyarság érdekében vállalt feladatokat továbbra is eredményesen végezni tudjuk.
- Támogatás a helyi anyanyelvi oktatásnak (tankönyvek, didaktikai eszközök, tanárok továbbképzése, anyanyelvi táborok, távoktatás, ösztöndíjak, stb.).
- Gyermekek és ifjúsági munka támogatása (pl. óvodák, cserkészlet).
- Azon projektek beindítása és azoknak a működéséhez szükséges források biztosítása, amelyek a nyugat-európai magyarság értékeinek hasznosítását célozzák meg Magyarországon és az ősszmagyarság számára. Javasolt együttműködési területek, pl.:
  - Regionális szinten
  - Gazdasági szinten
  - Tanügyi szinten
  - Egészségügyi szinten
  - A nyugat-európai magyar irodalmi, művészeti és tudományos értékek bekapcsolása a megfelelő magyarországi intézményrendszerbe.

A magyarországi politika számára nem lehet közömbös, hogy a nyugat-európai magyar közösségek magyarságuk megőrzésével és ápolásával nagyban hozzájárulnak a magyar nemzet további felemelkedéséhez és jó hírnevének elmélyítéséhez. Ennek figyelembe vétele és felkarolása képezze a magyarországi politika szerves részét.

Ezen dokumentumot a Nyugat-európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének (NYEOMSZSZ) 2002. budapesti közgyűlésén, december 7-én a következő országos szervezetek fogadták el:

<u>Országos szervezet:</u>	<u>Aláíró:</u>	<u>Aláírás:</u>
1. Angliai Magyarok Országos Szövetsége	Dr. Pátkai Róbert	s.k.
2. Ausztriai Magyarok Központi Szövetsége	Dr. Deák Ernő	s.k.
3. Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége	Végh István	s.k.
4. Dániai Magyarok Országos Szövetsége	Haulik Krisztina	s.k.
5. Észtországi Magyarok Egyesülete	Bán István	s.k.
6. Finnországi Magyarok Egyesülete	Tanító Béla	s.k.
7. Hollandiai Magyarok Szövetsége	Piri Zoltán	s.k.
8. Lengyelországi Magyarok Szövetsége	Engelmayer Ákos	s.k.
9. Lettországi Magyarok Szövetsége	Molnár Sándor	s.k.
10. Litvániai Magyarok Báthory István Szövetsége	Homoki Mária	s.k.
11. Németországi Magyar Szervezetek Szövetsége	Dr. Klement Kornél	s.k.
12. Norvégiai Magyarok Baráti Köre	Dobos Éva	s.k.
13. Svédországi Magyarok Országos Szövetsége	Bihari Szabolcs	s.k.

Vendégként:

A Latin-Amerikai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (LAMOSZSZ) képviselőjében
Kunckelné Fényes Ildikó s.k.